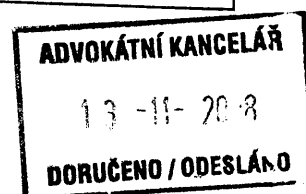

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Dagmar Javůrkové a soudkyň JUDr. Zdenky Ferešové a JUDr. Ludmily Říhové v právní věci žalobce **Tomáše Peciny**, bytem Praha 2, Slezská 56, zast. JUDr. Milošem Tuháčkem, advokátem, se sídlem Tábor, Převrátílská 330, proti žalovanému: **Občanské sdružení Britské listy**, se sídlem Praha 3, Winstona Churchilla 2, IČ: 26519887, zast. JUDr. Čestmírem Kubátem, CSc., advokátem, se sídlem Praha 1, Maiselova 19, za účasti vedlejšího účastníka na straně žalovaného, Dominika Pantůčka, bytem Praha 7, Holešovice, Heřmanova 24/1168, zast. JUDr. Ladislavem Břeským, advokátem, se sídlem Praha 2, Botičská 1936/4, o autorskoprávní ochranu, k odvolání žalovaného a vedlejšího účastníka proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. září 2007 č.j. 37 C 138/2003-167, **t a k t o :**

I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve věci samé **mění** jen v části odst. I výroku tak, že se **zamítá** žaloba, aby žalovaný ponechal záznam o spoluautorství žalobce v tiráži po dobu, po kterou zůstane žalobce spoluautorem redakčního systému nebo některé jeho části; jinak se **potvrzuje**.

II. Žalovaný a vedlejší účastník na straně žalovaného jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně 15 612 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku, na účet advokáta JUDr. Miloše Tuháčka.

III. Žalovaný a vedlejší účastník na straně žalovaného jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit na nákladech státu 6 795, Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku, na účet Městského soudu v Praze.

IV. Žalovaný a vedlejší účastník na straně žalovaného jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení 22 777 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku, na účet advokáta JUDr. Miloše Tuháčka.

O d ů v o d n ě n í :

Shora označeným rozsudkem rozhodl soud prvního stupně tak, že žalovaného uznal povinným vyznačit v tiráži internetového deníku Britské listy (<http://www.blisty.cz>), že spoluautorem redakčního systému je žalobce, a ponechat tento záznam v tiráži po dobu, po kterou zůstane žalobce spoluautorem redakčního systému, nebo jen některé jeho části. Dále žalovanému uložil do 15ti dnů od právní moci rozsudku zveřejnit v internetovém deníku Britské listy (<http://www.blisty.cz>) omluvu, a ponechat ji vystavenou nejméně po dobu jednoho celého pracovního dne ve znění: „V říjnu 2003 jsme odstranili z tiráže Britských listů údaj o tom, že jedním ze spoluautorů redakčního systému používaného Britskými listy je i pan Tomáš Pecina. Za tento neoprávněný zásah do jeho autorských práv se p. Pecinovi omlouváme. Občanské sdružení Britské listy“. Konečně soud prvního stupně rozhodl o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci na nákladech řízení 16 802,50 Kč, a státu na nákladech řízení 6 650 Kč. Při svém rozhodování vycházel z toho, že základním tvrzením žalobce je, že spolu s dalšími spoluautory vytvořil počítačový redakční systém v jazyce PHP a v období od března do listopadu 2001 jej udržoval, a po technické stránce spravoval. Poté údržbu a další vývoj redakčního systému převzal Dominik Pantůček (nynější vedlejší účastník na straně žalovaného). V tiráži byl žalobce jako autor části redakčního systému uveden nejdříve uveden, pak v ní bylo uvedeno, že je autorem první verze redakčního systému, a od 6.10., kdy žalovaný provedl rozsáhlejší změnu redakčního systému, odstranil z tiráže deníku i zmínku o žalobcově spoluautorství přesto, že značná část redakčního systému byla v té době totožná s původním redakčním systémem. Redakční systém žalobce považuje za komplexní počítačový program tvořený třemi částmi: skriptem, HTML kódem a grafickými prvky, přičemž on je spoluautorem, pokud jde o skript a HTML kód. Tím, že žalovaný změnil znění tiráže, a odstranil z ní záznam o žalobcově spoluautorství, zasáhl do jeho autorských práv, chráněných ust. § 11 odst. 2 autorského zákona. Soud prvního stupně vycházel i z obrany žalovaného, který poukázal na to, jak je pojem redakční systém nejednoznačný, a že internetové Britské listy vznikaly na základě procesu, v němž nikde není použita žádná programová komponenta, jejímž autorem je žalobce, že ten není autorem programového kódu, který tyto stránky vytváří, ani autorem HTML šablony, že použil softwarový produkt MYSQL, (dále správně MySQL), neměl zakoupenou komerční licenci k tomuto produktu, a vázán je nekomerčním licenčním ujednáním, které stanoví práva požadovaná po uživateli vytvořeného odvozeného produktu. Soud prvního stupně při svém rozhodování vycházel, jak výslovně uvedl, z provedených důkazů, včetně důkazu znaleckým posudkem, a s odkazem na ust. § 8 odst. 1, § 2 odst. 2, § 40 odst. 1 písm. d) a e) a odst. 2, i s odkazem na ust. § 65 odst. 1 autorského zákona, shledal žalobu důvodnou. Vycházel ze zjištění, že žalovaný je vydavatelem internetového deníku Britské listy na adrese výše uvedené, že žalobce byl, mimo jiné, od roku 2001 spoluautorem počítačového redakčního systému psaného v programovém jazyce PHP, a že po jeho odchodu z Britských listů, správce nad tímto systémem převzal Dominik Pantůček. V souvislosti s nárůstem čtenosti Britských listů došlo ke změnám redakčního systému. Byť ani znalec neměl kompletní podklady od žalovaného pro vypracování znaleckého posudku, dovodil, že datové struktury žalobce jsou nedílnou součástí dnešních webových stránek žalovaného, že Dominik Pantůček vychází z datových struktur pro archivaci, a údržbu textu článků navržených a žalobcem, a i když nebylo možné jednoznačně posoudit, zda vlastní zdrojové kódy, používané současným systémem k naplňování databáze, se od původního liší, či zda byly převzaty beze změny, vycházejí bezprostředně z žalobcovy architektury a řešení databáze, a že se žalovaným je využívána nadále přinejmenší databáze článků navržená žalobcem, a to přesně podle jeho návrhu, bez jakýchkoliv patrných snah o sebemenší doplnění, či změnu. Systém, evidentně využívá podstatné části architektury

původního řešení žalobce, a pokud by byly k dispozici -oba zdrojové kódy v plném rozsahu, míra identity obou by byla dosti vysoká. Celý dnešní systém užívaný žalovaným se opírá o datové struktury, a databázi žalobce, bez ohledu na implementační detaily, a možné dílčí provedené změny. Přestože znalec neměl podklady k vypracování znaleckého posudku, zejména od žalovaného, podstatnou část datového systému považoval z uvedených důvodů za převzatou. Soud prvního stupně dovodil, že předmětné dílo je dílo autorské, ve smyslu autorského zákona, neboť je původním duševním tvůrem. Uzavřel, že bylo prokázáno, že žalovaný stále používá částečně dílo žalobce, který je stále spoluautorem - redakčního systému internetového deníku Britské listy, a proto požadavky na uvedení jeho autorství i omluvu shledal důvodnými. Výrok o nákladech řízení účastníků odůvodnil soud prvního stupně odkazem na ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a úspěchem žalobce ve věci, a přiznal mu náhradu za zaplacení soudních poplatků (1 000 Kč z návrhu a 1 000 Kč z odvolání), a dále náklady jeho právního zastoupení, včetně DPH.

Rozsudek soudu prvního stupně napadl včasným odvoláním žalovaný, který navrhoval jeho změnu tak, aby žaloba byla v plném rozsahu zamítnuta a jemu, aby byla přiznána náhrada nákladů řízení, či aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Dovožoval nesprávně objasněný skutkový stav věci a nesprávné právní závěry soudu prvního stupně s tím, že rozsudek byl postaven na znaleckém posudku, který vychází jen z tvrzení žalobce, a jím podaných podkladů, aniž mohla být ověřena jejich autentičnost a věrohodnost. Proto navrhoval provedení důkazů superrevizním znaleckým posudkem, což soud prvního stupně neprovedl. Soudu prvního stupně vytýká, že se nevyrovnal, ani s jeho námitkou o použití softwarového produktu MySQL. Vedlejší účastník na straně žalovaného ve svém odvolání rovněž vytýká soudu prvního stupně, že postavil svůj závěr jen na znaleckém posudku, který vykazuje vady, a v některých bodech dokonce vyvrací tvrzení žalobce. I on namítá neúplně zjištěný skutkový stav věci, vzhledem k neprovedení navrhovaného důkazu revizním posudkem, když vypracovaný znalecký posudek vycházel z neúplných podkladů. Pokud je mu kladeno za vinu, že neposkytl znalci potřebné materiály namítal, že původní redakční systém k dispozici není, což vzhledem k důkaznímu břemenu, tíží spíše žalobce. Znalci vytýká, že nedefinoval ani pojmy s nimiž v posudku operuje, zejména pokud jde o datové struktury, či databáze, a že žalobce netvrdil, že by byl autorem právě těchto skriptů a HTML kódu, a vzhledem k tomu, že znalec konstatuje, že autorem stávajícího skriptu a šablony je vedlejší účastník, má za vyvráceno i tvrzení žaloby. Proto má za to, že znalecký posudek se zabýval něčím jiným, než-li tím, co žalobce vymezil jako předmět sporu. Navrhl proto zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení. V průběhu odvolacího řízení pak žalovaný a vedlejší účastník na jeho straně navrhli doplnění řízení znaleckými posudky, které byly vypracovány po skončení řízení před soudem prvního stupně, znaleckým posudkem znalce JUDr. Bohumila Štědrone, Ph.D.LL.M., a „expertním posudkem“ znalce Ing. Miroslava Ludvíka, Ph.D.

Žalobce ve vyjádření k odvolání navrhoval potvrzení napadeného rozsudku. Zdůrazňoval, že sám se nepovažoval nikdy za jediného autora redakčního systému Britských listů, ale za spoluautora, že žalovaným současně využívaný systém vychází ze systému, jehož byl spoluautorem, vzhledem k využití části architektury jeho původního řešení. Má za to, že i neúplné materiály postačily znalci k posouzení otázek, předložených soudem prvního stupně, a že je lichá námitka o licenčních podmínkách databázového systému, o kterých hovoří žalovaný s tím, že licence především nezasahuje do osobnostních, nýbrž do majetkových autorských práv.

Odvolací soud přezkoumal podle § 212 o.s.ř. rozsudek soudu prvního stupně, a po doplnění řízení opětovným výsledkem znalce Prof. Ing. Vladimíra Maříka, Dr.CSc. který v řízení před soudem prvního stupně podával znalecký posudek, dospěl k závěru, že odvolání je důvodné jen částečně, a z jiných, než v odvoláních uplatněných důvodů.

V daném případě se žalobce domáhá jednak vyznačení svého spoluautorství k redakčnímu systému internetových Britských listů, a dále omluvy, jeho autorskoprávních nároků s tím, že do jeho osobnostních spoluautorských práv k počítačovému programu – redakčnímu systému v jazyce PHP, který byl vytvořen v květnu 2002, a žalovaným užíván v původní podobě do 6.10.2003, bylo zasaženo s tím, že oproti dřívějšímu uvedení žalobce jako spoluautora redakčního systému v tiráži, od 6.10.2003 již v ní jako spoluautor není uveden, ačkoliv značná část původně vytvořeného redakčního systému, jehož je spoluautorem, zůstává i nadále totožná s redakčním systémem užívaným žalovaným nadále. Považuje se tedy za spoluautora i v současné době žalovaným užívaného redakčního systému. Přestože žalovaný v průběhu řízení původní autorství, respektive spoluautorství, žalobce k redakčnímu systému internetového deníku Britské listy nezpochybnil, tvrdil, že tento redakční systém již používán není, a používán je redakční systém zcela nový, soud prvního stupně žalobu nejdříve žalobu zamítl rozsudkem ze dne 23. února 2005 č.j. 37 C 138/2003-54. Poté, kdy odvolací soud uvedený rozsudek soudu prvního stupně zrušil, a věc mu vrátil k dalšímu řízení, (usnesením ze dne 23. února 2006 č.j. 3 Co 32/2005-72), soud prvního stupně postupoval v intencích zrušovacího usnesení odvolacího soudu, a řízení doplnil o důkaz znaleckým posudkem, a při rozhodování nyní napadeným rozsudkem především z tohoto znaleckého posudku Prof. Ing. Vladimíra Maříka, Dr.CSc., správně vycházel. Přihlížel však i k dalším důkazům, a aniž to v odůvodnění svého rozhodnutí výslovně uvedl, z kontextu odůvodnění rozsudku vyplývá, že při hodnocení důkazů postupoval podle ust. § 132 o.s.ř. a vypořádal se i s tím, proč neprovedl dokazování navrhovaným revizním znaleckým posudkem (považoval jej za nadbytečný především proto, že ve věci vypracovaný znalecký posudek nevykazoval vady, a znalec při jeho zpracování vycházel především z dostupných materiálů). Pokud jsou v odvolání tedy nyní uplatňovány odvolací důvody týkající se neúplně zjištěného skutkového stavu věci, s tím, že nebyl proveden navrhovaný důkaz revizním znaleckým posudkem, nejsou tyto důvody dány. I odvolací soud má za to, že vzhledem k nedostupným všem materiálům, neboť přesně to, co žalobce spoluvytvořil a co má být dle něj chráněno autorským zákonem, jako počítačový program není již zcela k dispozici, by obdobné námitky, které se právě toho týkají, mohly být uplatněny i v případě podávání revizního znaleckého posudku. V této souvislosti je třeba uvést, že pokud byly v odvolacím řízení žalovaným, či vedlejším účastníkem na jeho straně předloženy další dva posudky, odvolací soud jimi důkaz neprováděl, a to nejen proto, že jde o důkazy nové, ale i protože tyto (vypracované oba na žádost vedlejšího účastníka) se zabývají otázkami, které znalcům nepřísluší (znalecký posudek JUDr. Bohumila Štědrotě, Ph.D.LL.M. otázkami právními, a posudek Ing. Miroslava Ludvíka, Ph.D. posouzením nedostatku podkladů pro znalecký závěr).

Odvolací soud považoval však za nutné doplnit řízení (§ 213 odst. 2 o.s.ř.) výsledkem znalce, podávajícího posudek před soudem prvního stupně. Z jeho výpovědi vyplynulo (stejně jako ze znaleckého posudku), že i z nekompletního materiálu, který měl při podávání posudku k dispozici, je nepochybně patrný tvůrčí podíl žalobce a jeho rukopis na systému užívaným žalovaným, jehož jádro pochází od žalobce. Uvedl, že to, co žalobce vytvořil, je vytvořeno tvůrčím způsobem, jako dílo původní, především proto, že tvůrčí architektura systému je nová. Nezjistil ani žádné skutečnosti, které by ho vedly k opačnému závěru. I když předmětný redakční systém jako celek znalec nedostal, měl při podávání posudku k dispozici systém pro

naplňování databáze a architektury databáze, které obdržel od žalobce, zatímco od žalovaného obdržel systém, který se v této databáze transformuje na obrazovku pro uživatele. Žalobcem vytvořena struktura systému nebyla ničím předurčena a v architektuře struktury jsou jednotlivé položky. Přesně ty, které žalobce navrhl, obsahuje architektura redakčního systému Britských listů.

Po takto doplněném řízení má odvolací soud za to, že byl již dostatečně zjištěn skutkový stav věci. Pokud jde o posouzení věci po stránce právní, odvolací soud konstatoval již ve svém rozhodnutí, jímž byl zrušen původní rozsudek soudu prvního stupně, že žalovaný nezpochybnil autorství, respektive spoluautorství žalobce k původnímu redakčnímu systému, a v průběhu nynějšího odvolacího řízení spoluautorství žalobce žalovaný nezpochybnil, ani na výslovný dotaz odvolacího soudu. To odvolací soud považuje významné pro závěr o autorství, resp. spoluautorství k původnímu redakčnímu systému, neboť nelze přehlédnout zákonnou domněnku autorství, jak je upravena v § 6 zák. č. 121/2000 Sb., o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“), s čímž koresponduje i to, že žalobce byl jako spoluautor redakčního systému v tiráži Britských listů původně uváděn. Významné pro právní posouzení této věci bylo však nejdříve posouzení, zda to, co žalobce považuje za výsledek činnosti své a dalších osob, je možno považovat za dílo chráněné autorským zákonem. Vzhledem k tomu, že z doplňujícího výslechu znalce vyplynulo, že program, o který v daném případě jde, je původním duševním výtvořem, je nutno dovodit, že autorskoprávní ochrany požívá. Protože ze znaleckého posudku vyplynulo dále, že to co bylo při vytváření redakčního systému Britských listů původně vytvořeno je nadále, byť v přepracované podobě užíváno žalovaným, a při tom žalobce jako jeho spoluautor není uveden v tiráži internetového deníku Britské listy, má žalobce nejen právo podle § 11 odst. 2 autorského zákona, aby bylo jeho autorství uvedeno, ale má i právo, aby vzhledem k dřívějšímu neuvádění jeho autorství, mu bylo poskytnuto i přiměřené zadostiučinění (ve smyslu ust. § 40 odst. 1 písm. e) bod 1), zadostiučinění omluvou. Z uvedeného plyne, že odvolací soud shledal i základní právní závěry soudu prvního stupně správné, byť bylo třeba argumentaci k nim doplnit. Pro úplnost zbývá dodat, že soud prvního stupně se sice nevypořádal s námitkou žalovaného, o použití softwarového produktu MySQL, avšak tato námitka nejen nebyla ničím podložena, ale pro posouzení této věci, a vztahu mezi žalobcem a žalovaným, je i zcela nerozhodná.

Z uvedeného plyne, že rozsudek soudu prvního stupně byl shledán věcně správným, pokud jde o část odst. I výroku, o povinnosti uložené žalovanému vyznačit v tiráži internetového deníku Britské listy, že žalobce je spoluautorem redakčního systému, a proto v tom rozsahu byl napadený rozsudek podle § 219 o.s.ř. potvrzen. Na rozdíl od soudu prvního stupně má však odvolací soud za to, že nelze žalobci uložit povinnost ponechat tento záznam v tiráži „po dobu po kterou žalobce zůstane spoluautorem redakčního systému nebo některé jeho části“. Pokud je totiž žalobce spoluautorem redakčního systému zůstane jím samozřejmě i nadále. Přes poučení odvolacího soudu o vhodnosti upravit v tom směru první část žalobního petitu, žalobce setrval na jeho navrženém znění jak jej formuloval již na počátku řízení. Proto odvolacímu soudu nezbylo, než v rozsahu požadavku o ponechání záznamu o autorství v tiráži, vázanou po dobu trvání spoluautorství (a nikoliv po dobu užívání redakčního systému žalovaným) žalobu zamítnout, jako zjevně bezdůvodnou. V tomto rozsahu tedy podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. odvolací soud napadený rozsudek ve věci samé změnil. Pokud byla žalobci přiznána omluva jako přiměřený prostředek zadostiučinění za zásah do jeho autorských, resp. spoluautorských práv, byl napadený rozsudek v odst. II výroku podle § 219

o.s.ř. potvrzen, jako věcně správný, neboť tento zvolený prostředek ochrany je zcela přiměřený.

I když odvolací soud změnil jen částečně napadený rozsudek, musel podle § 224 odst. 2 o.s.ř. rozhodovat nově o náhradě nákladů řízení účastníků, a o náhradě nákladů státu vzniklých před soudem prvního stupně. Při rozhodování o nákladech řízení účastníků postupoval podle § 142 odst. 3 o.s.ř., a vzhledem jen ke zcela nepatrnému neúspěchu žalobce, mu přiznal plnou náhradu nákladů řízení, vzniklých mu zaplacením soudních poplatků, a v souvislosti s jeho právním zastoupením a povinnost tyto nahradit stanovil žalovanému i vedlejšímu účastníku na jeho straně společně a nerozdílně. Výše těchto nákladů odpovídá tomu, že žalobce zaplatil soudní poplatky po 1 000 Kč (z návrhu a původního odvolání) a v souvislosti s právním zastoupením, včetně DPH, mu vznikly náklady ve výši 13 612 Kč sestávající z paušální odměny (podle vyhl.č.484/2000 Sb. v platném znění) ve výši 6 200 Kč, z náhrad za 3 úkony právní služby (podle § 13 odst. 3 vyhl.č.177/1996 Sb. v platném znění, ve výši 900 Kč, cestovného 2 739 Kč a náhrada za promeškaný čas 1 600 Kč, včetně 19% DPH ve výši 2 173 Kč. Protože v řízení před soudem prvního stupně vznikly státu náklady nejen v souvislosti s vyplacením znalečného ve výši 6 650 Kč, ale také svědečného ve výši 145 Kč, což soud prvního stupně pominul, činí celkové náklady státu 6 735 Kč. Povinnost žalovaného a vedlejšího účastníka na jeho straně tyto státu nahradit odpovídá ust. § 148 odst. 1 o.s.ř.

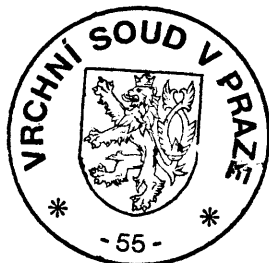
Výrok o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 3 o.s.ř. Žalobci, který měl i v odvolacím řízení neúspěch jen zcela nepatrný, přísluší plná náhrada nákladů řízení, vzniklých mu v souvislosti s právním zastoupením (odměna advokáta 15 000 Kč podle § 6 odst. 1 písm. b/ vyhl.č.484/2000 Sb., náhrady hotových výdajů 1 200 Kč - za čtyři úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 3 vyhl.č.177/1996 Sb., a cestovné celkem 2 940 Kč), což s připočtením DPH ve výši 3 637 Kč představuje celkové náklady žalobce v odvolacím řízení 22 777 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku v rozsahu, v němž byl rozsudek soudu prvního stupně změněn, je dovolání přípustné. V rozsahu, v němž byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen, není dovolání přípustné, ledaže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolání lze podat do dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím Městského soudu v Praze.

Nebude-li povinnost stanovena tímto rozsudkem plněna dobrovolně, má oprávněný právo podat návrh na výkon rozhodnutí.

V Praze dne 30. září 2008

Za správnost vyhotovení:
M. Zelenková

Mgr. Dagmar Javůrková, v. r.
předsedkyně senátu